

Groen en Heem Actueel

Nr.1, maart 2022

Nieuwsbrief van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard e.o. betrokken bij onze natuur en cultuurhistorie!

Correspondentieadres

Groen en Heem Valkenswaard e.o., Postbus 567, 5550 AN Valkenswaard
+31-(0)40-22 60 010, info@groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Bas Verbeek, (eindredactie en lay-out)
Albert Aten en Lambert de Brouwer (redactieleden)

Agenda

Jun Algemene Ledenvergadering***/**/*

Over de onderwerpen met:

- een ster* : meer informatie in dit nummer
- twee sterren** : wordt u nog over geïnformeerd.
- drie sterren*** : datum onder voorbehoud

Wist u dat...

...nu de coronamaatregelen verder worden versoepeld de ALV in juni kan doorgaan;
...wij blij zijn met Ton Zwerts die zal toe treden tot het bestuur!*

...het groen ons goud is maar dat er ook waardevolle bomen worden verwoest*;
...de tijd voor klimaatadaptatie op raakt*;
...de Provincie Noord-Brabant de herplant vanwege compensatie aan de Luikerweg gaat uitvoeren*;
...u prachtig in Brabant kunt wandelen*;
...de tijd voor klimaatadaptatie op raakt*;
...wij weer een leerzame wandeling bij de Achtereindse Laag in Aalst hebben gemaakt*;

Van het Bestuur

Algemene Leden Vergadering 2022

Met de huidige coronamaatregelen gaat het ons lukken om de ALV op korte termijn weer door te kunnen laten gaan! Als streefdatum hebben wij alvast **medio juni** in onze agenda gezet.

De exacte locatie en details zullen, afhankelijk van het verloop van de coronamaatregelen, nog volgen.

Nieuw bestuurslid

Onlangs is Ton Zwerts als algemeen bestuurslid tot het bestuur van Groen en Heem Valkenswaard e.o. toegetreden. Lees op **blz. 9** meer over Ton.

Oproep contributie 2022

Leden die de contributie voor 2022 ad **€ 10,-** nog niet hebben overgemaakt kunnen dit doen op banknummer **NL17TRIO0391081616**, ten name van Groen en Heem Valkenswaard e.o.

Nieuws en actualiteiten

'Het groen is ons goud', maar er worden ook waardevolle bomen verwoest

Wethouder Theo Geldens: "het groen is ons goud. Daar zijn we trots én zuinig op. Want bomen zijn van levensbelang voor een zuivere lucht, bescherming en voedsel voor dieren. Maar ook voor schaduw en verkoeling bij hitte en een betere waterafvoer bij hevige regen. Hoe meer groen, hoe meer dieren en planten (biodiversiteit). Bovendien maken bomen, struiken en bloemen ons dorp fleuriger en aantrekkelijker. En dat houdt onze geest ook gezond."

Geniet je elk jaar ook zo van het voorjaar? Van dat moment dat de bomen weer groen worden? In onze gemeente hoef je niet ver te zoeken om dat te kunnen zien en ervan te genieten. In Valkenswaard zijn we blij met ons 'groene gezicht' en willen we dat behouden, ook voor toekomstige generaties.

Helaas zien we in de gemeente dat er regelmatig illegaal bomen worden gekapt, of overmatig gesnoeid, zodanig dat ze afsterven. Dat geldt zowel voor bomen van de gemeente, als in particuliere tuinen.

Een voorbeeld hiervan is de recente illegale kap van een 120 jaar oude kastanje (zie foto) van de gemeente. Ook heeft het overmatig snoeien van een monumentale beuk in een particuliere tuin door burens zoveel schade aangericht dat de overlevingskansen klein is. Met ondeskundig

snoeiwerk is zelfs een hele bomenrij van de gemeente in gevaar gebracht. "Natuurlijk kunnen we dit soort uitwassen niet toestaan", aldus gemeente Valkenswaard. "We moeten in dergelijke gevallen optreden, want het gaat hier om strafbare feiten op grond van de Wet Economische Delicten. Het gevolg kan een forse boete zijn, die die vooral bij grote bomen kan oplopen tot vele duizenden euro's. Daarom vragen we aan u, de inwoners, om hier oog voor te hebben. Als u ziet dat bomen voor gevaarlijke of hinderlijke situaties zorgen, meld dit dan rechtstreeks bij de gemeente."

Bijvoorbeeld als ze het zicht voor het verkeer belemmeren of bij storm dreigen om te waaien na een aantal jaar.

De gemeente pakt onrechtmatige overlast van bomen aan. Ook houden ze bij de soortkeuze en het planten van nieuwe bomen rekening

met de situatie ter plaatse. "We betrekken de aanwonenden hier ook tijdig bij."

Wat kun je zelf doen? De regels op een rij:

- Ga zelf niet zo maar aan het snoeien of kappen, want de gemeente heeft daar voorwaarden aan verbonden, om het groen zo goed mogelijk te beschermen.

- Wis je dat die regels ook gelden voor het kappen van (sommige) bomen in je eigen tuin?

- Wil je weten of je voor het kappen van een boom een vergunning nodig hebt, kijk dan even op onze website bij valkenswaard.nl/omgevingsvergunning of bel met de gemeente.

- Van 15 maart tot 15 juli is het broedseizoen en wettelijk verboden om bomen te kappen of te snoeien. Dat is om te voorkomen dat vogels, hun eieren, of hun nesten, verstoord of vernield worden. Alleen in uitzonderlijke situaties kan door een deskundige formeel worden vastgesteld dat geen vogels verstoord worden en kan de gemeente ontheffing verlenen.

- Zie je begroeiing die het zicht voor het verkeer belemmert? Of bomen die bij storm dreigen om te waaien? Geef dat dan door aan de gemeente. Dat kan via de website valkenswaard.nl/doorgeven of via de gratis MijnGemeenteApp.

[Bron: Valkenswaard 24](#)

Herplantplan na bomenkap aan Luikerweg

In opdracht van de provincie Noord-Brabant heeft Boskalis enige tijd geleden groot onderhoud uitgevoerd aan de N69-Zuid (Luikerweg) in Valkenswaard. De weg kreeg toen onder andere een nieuwe asfalt laag en er werden ook bomen gekapt die te dicht op de weg stonden of het zicht belemmerden. In totaal zijn 32 bomen gekapt.

Binnenkort gaat deze kap van deze bomen gecompenseerd worden door een dubbel aantal nieuwe bomen te planten. Om te bepalen waar, wanneer en welke bomen er

geplant zullen worden heeft de provincie samen met de gemeente -die de herplant zal oppakken- een plan opgesteld. De provincie compenseert deze kap door aan de gemeente de kosten te vergoeden voor het dubbele aantal nieuwe bomen. Dit voorjaar komen er 65 lindebomen aan het noordelijk deel van de Luikerweg.

Wethouder Theo Geldens van Valkenswaard is blij met het herplantplan én de investering die de provincie hierin doet: "Voor de gemeente en de provincie is - naast verkeersveiligheid - het behoud van de natuur heel belangrijk, dus daar waar natuur moet wijken, willen we meer en kwalitatief betere nieuwe aanplant terugbrengen. Met dit plan wordt de groenkwaliteit voor de toekomst gegarandeerd".

In totaal komen er 65 nieuwe lindebomen aan het noordelijk deel van de Luikerweg richting de komgrens. Er komen vier verschillende ondersoorten van de linde omdat dit goed is voor de biodiversiteit en de bomen zo minder kwetsbaar zijn voor plagen en ziekten. Daarnaast leveren de bomen door hun rijke bloesems een belangrijke bijdrage aan de recent verworven status van Valkenswaard als 'bijkundelijke' gemeente.

De gemeente zal de bomen in het voorjaar 2022 planten in een afwisselende samenstelling. Zo ontstaat een speels landschap en een mooie entree aan de zuidzijde van Valkenswaard.

[Bron: Valkenswaard 24](#)

Mannetjeswolf doodgereden op A67 bij Aalst, gevonden op vluchtstrook

BIJ12 meldt dat onlangs een wolf is doodgereden op de vluchtstrook van de A67 bij Aalst. Het gaat om een mannelijke wolf. Er wordt onderzoek gedaan naar zijn leeftijd, maaginhoud en conditie.

De wolf is overgebracht naar het Dutch Wildlife Health Center van de Universiteit Utrecht. Daar wordt het dier onderzocht. Ook Wageningen Environmental Research doet onderzoek, waarbij leeftijd, maaginhoud (om het DNA te matchen met eventuele slachtoffers, zoals schapen) en conditie van het dier in kaart worden gebracht.

Dit soort onderzoeken maken deel uit van het Interprovinciaal Wolvenplan. „Daarin staat hoe we omgaan met de wolf en hoe aanrijdingen met wolven worden afgehandeld”, aldus de woordvoerder. Medio februari is het onderzoek naar verwachting klaar.

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Meer loofhout in Valkenswaardse bossen

In de bossen van Valkenswaard komt meer variatie. Veel naaldhout maakt plaats voor loofboomsoorten en struiken. Ook in de Valkenswaardse bossen is sprake van een lage biodiversiteit. Met als gevolg minder weerbaar tegen de effecten van klimaatverandering. En tevens verzwakking door droogte en verzuring van de bodem. De consequentie is een verhoogde kwetsbaarheid. Om de bossen meer toekomstbestendig en minder kwetsbaar te maken, wordt er ingestoken op meer variatie. De huidige eentonigheid dateert van de vroegere manier van aanplant voor

houtproductie. Vooral in grote vakken met één boomsoort zoals grove den, fijnspar en Douglas. Met de nieuwe insteek wordt de biodiversiteit verhoogd. Daarvoor worden eerst grote hoeveelheden ongezonde naaldbomen gekapt. Ter vervanging komen er nieuwe loofbomen zoals hazelaar, linde, veldesdoorn en haagbeuk. “Met hun bladeren helpen ze de bosbodem weer voedzaam en gezond te maken. Bovendien draagt het nieuwe loofhout bij aan het herstel van de mineralenbalans. Het gevolg is een gezond, gevarieerd en weerbaar bos met kansen voor biodiversiteit”, aldus een gemeentelijke woordvoerder.

Om te voorkomen dat de nieuwe aanplant wordt aangevreten of beschadigd zal er een tijdelijke afrastering omheen geplaatst worden. Aan de zuidkant van de Malpie bij Borkel en Schaft is dit recentelijk al gebeurd. De bedoeling is dat in alle bossen, waarvan de gemeente de eigenaar is, een dergelijke kwaliteitsverbetering zijn beslag krijgt. Een doorlopend proces zonder een einddatum.

Met naast kap en aanplant ook herstel van de bodem en de waterhuishouding. Een ander aspect van die kwaliteitsverbetering is tevens dat oude, aftakelende en dode bomen worden behouden. “Die horen thuis in een gezond bos. Vele insecten, schimmels en vogels zijn hiervan afhankelijk.”

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Compensatiebomen in Waalre zorgen voor verrijking van de bodem

Een groep van zo'n vijftien vrijwilligers was de afgelopen dagen aan het werk op een voormalige akker aan het Achtereind in Waalre. De missie: 805 loofbomen – zeven soorten – planten als compensatie voor het kappen van een dennenbos langs de Dirck van Hornelaan. Dit bosperceel moest vorig jaar plaatsmaken voor een heidecorridor.

Zo op het oog staan de jonge boompjes kriskras door elkaar, maar er is volgens voormalig hovenier Peter Bleijs goed over nagedacht wat waar hoort te staan. „De els doet het goed op de nattere grond nabij de Tongelreep, en de haagbeuk en linde staan dicht bij de bosrand omdat die van schaduw houden.”

„Wat verder van de rand staan eiken, die houden juist wel van zon, en aan de rand van de akkers staan hazelaars en veldesdoorns. Die blijven wat lager en vormen zo een mooie overgang naar het bos. Verspreid over het terrein zijn lijsterbessen geplant om vogels aan te trekken”, aldus Bleijs.

Gebiedseigen bomen

Het nieuwe gemengde bos past in de huidige kijk op natuurbeheer: zo veel mogelijk gebiedseigen loofbomen. De bladeren die in de herfst vallen, zorgen voor een rijke strooisellaag die door het bodemleven door de grond wordt gewoeld. De bodem wordt door dit proces flink verbeterd; in tegenstelling tot de in Brabant veel voorkomende naaldbossen die alleen maar zorgen voor verarming en verzuring.

Daarnaast hebben loofbomen als voordeel dat ze beter bestand zijn tegen de klimaatveranderingen waar we mee te maken hebben.

Er is in dit project zo veel mogelijk gekozen voor gebiedseigen bomen: het gaat niet alleen om boomsoorten die hier van nature voorkomen, maar ze zijn ook lokaal gekweekt. „Het dna van een eik uit Nederland is toch net iets anders dan dat van een Frans exemplaar”, legt Bleijs uit. „Insecten zijn hierop aangepast en laten 'vreemde' bomen eerder links liggen.”

Palmbomen?

Inspelend op het klimaat zou je ook palmbomen kunnen planten aan het Achtereind, maar daar wil Bleijs niks van weten: „Deze bomen komen hier al 12.000 jaar voor en hebben bewezen dat ze onder allerlei omstandigheden kunnen overleven.”

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Eurocircuit

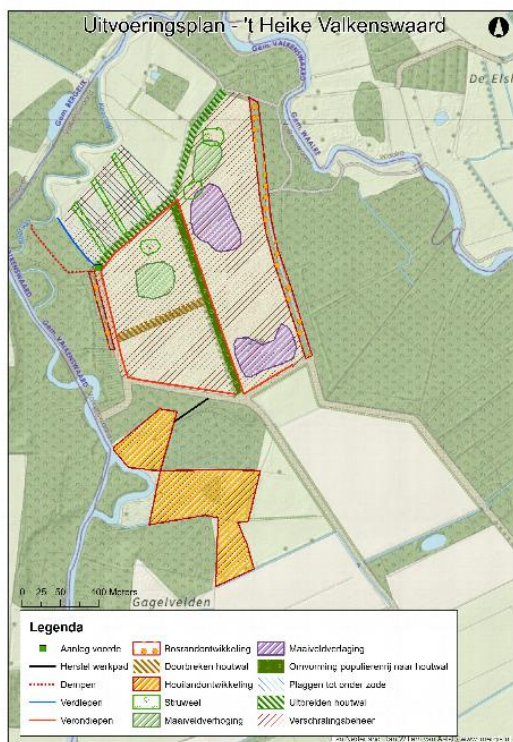
Graag brengen we u op de hoogte van de actualiteit rondom het Eurocircuit. Groen en Heem ondersteunt omwonenden en maakt deel uit van de collectieve belangenorganisatie Burgerplatform Leefomgeving Eurocircuit. In juli 2021 heeft de gemeenteraad een scenario vastgesteld voor de toekomst van het Eurocircuit. Gekozen is voor het vastleggen in een bestemmingsplan van de huidige legale activiteiten.

Een verplicht onderdeel bij het bestemmingsplan is een milieueffectrapportage. Recentelijk is daartoe een zogenaamde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) daarvoor ter inzage gelegd waarop iedereen een zienswijze voor kon indienen. Ook het Burgerplatform heeft dat gedaan. Helaas was het niet mogelijk om zinnig op deze NRD te reageren aangezien de beschikbare onderzoeksrapporten (waaronder geluidsonderzoek) niet mede ter inzage zijn gelegd. Ook zijn onderzoeksrapporten in een eerder stadium, na verzoek daartoe, niet vrijgegeven. Helaas is de feitelijkheid dat, na het raadsbesluit in juli 2021, ondanks toezeggingen, het Burgerplatform tot op

heden, opnieuw, niet bij de voorbereidingen is betrokken door de gemeente. Dit in tegenstelling tot de beide crossverenigingen die, ondersteund door deskundigen, wel intensief bij het proces zijn betrokken. We betreuren het dat vanwege het "buiten spel zetten" van het Burgerplatform de belangen vele honderden omwonenden, naar onze mening, niet serieus worden genomen. Het lijkt erop of deze er niet toe doen en een goed woon-en leefklimaat voor inwoners ondergeschikt is aan economische belangen. Inbreng en zorgen van vele inwoners worden stelselmatig niet gehoord.

24 hectare ingericht als nieuwe natuur in Keersopdal en 't Heike na de zomer

Gemeente Valkenswaard en beheerder Bosgroep Zuid Nederland kondigden al eerder de ontwikkelingsplannen aan voor het Keersopdal en 't Heike in Dommelen. In het beekdal wordt ruim 24 hectare ingericht als nieuwe natuur. De uitvoering van de werkzaamheden zal na deze zomer van start gaan.

De ontwikkeling van het Keersopdal vindt plaats op twee locaties. De eerste is 't Heike (9 hectare), ten noorden van de Loonderweg in Dommelen, waar de Keersop en de Dommel

samenvloeien. De tweede locatie (15 hectare) bevindt zich aan de oostelijke kant van het beekdal van de Keersop, ter hoogte van Dommelen. In het gebied kunnen wandelaars straks genieten van een afwisselend landschap met bloemrijke, natte hooilanden, groensingels, losstaande bomen en vochtig bos.

Het inrichten van 24 hectare nieuwe natuur klinkt prachtig, we hopen wel dat de werkzaamheden door de Bosgroep om nieuwe natuur aan te leggen niet ten koste gaan van veel al bestaande natuur vanwege het grote materieel waarmee dit soort werkzaamheden meestal worden uitgevoerd.

Omwonenden N69 voeren actie tegen overlast: 'Van vogeltjes naar vrachtverkeer'

Op de site overlastN69.nl valt te lezen dat omwonenden geluidsoverlast, zichtoverlast en overlast van fijnstof ervaren. "Sinds de opening van de nieuwe N69 in oktober 2021 ervaren de omwonenden van de N69 dagelijks overlast van het verkeer dat over de N69 rijdt. Niet alleen overdag, maar ook in de avond en nacht", staat op de site. "De geluidsoverlast dringt ook de huizen binnen, zelfs met de ramen dicht. Wij zijn gegaan van fluitende vogeltjes, naar fluitende auto's en vrachtverkeer."

Koplampen

Over de zichtoverlast zeggen ze: "Door de open aanleg van de N69, zonder geluidswallen of beplanting op grote stukken, hebben de omwonenden last van het voorbijrijdende verkeer overdag en als het donker wordt. Het verstoort ook enorm het aanzicht van de omliggende natuur waar de N69 middenin is aangelegd. Dieren hebben hier ook last van, met name in de nacht verstoren de lichten van koplampen hun leefgebied en verstoren ze hun oriëntatie."

Fijnstof

Daarnaast is er ook overlast van fijnstof. "Naast de geluidsoverlast is er een stille en onzichtbare maar toch overlast veroorzakende fijnstof dat neerduart in de omgeving van de N69. Omdat directe gevolgen niet merkbaar

zijn, maar op de lange duur wel voelbaar, maken wij ons ook daar zorgen over. Niet alleen voor ons als omwonenden, maar ook de schade die de dieren en de natuur oploopt hierdoor."

Inwoners uit Bergeijk en Valkenswaard

De mensen achter de stichting Omwonenden N69 - met ondertitel 'Op zoek naar oplossingen overlast' - zijn inwoners van Bergeijk en Valkenswaard. "Wij begrijpen dat de nieuwe N69 een aanwinst is voor degenen die via deze

weg naar hun werk of andere bestemmingen rijden. Ook voor degenen die langs de oude route door de dorpen wonen is het misschien een zegen. Voor ons is dat niet zo, omdat langs de weg nauwelijks maatregelen genomen zijn die de geluidsoverlast, lichthinder en het ellendige uitzicht op de weg kunnen verzachten. We willen bereiken dat we in en om onze huizen minder geluidsoverlast hebben en dat de weg aan het zicht onttrokken wordt."

Oplossing

Dat doen ze onder meer door de politiek aan te spreken, samen te werken met verschillende instanties zoals de Brabantse milieufederatie, RIVM, Groen en Heem en het IVN, maar ook door te blijven communiceren via hun site. Ze dragen daarbij ook al een direct een oplossing aan. Ze zien natuurlijke geluidswallen als de verlossing. Volgens de initiatiefnemers verhelp je daarmee de geluidsoverlast, zichtvervuiling en fijnstof.

[Bron:Valkenswaard24](#)

Buiten Vrij

WANDELEN IN NOORD BRABANT

Door Lei Scheffer penningmeester Groen en Heem Valkenswaard e.o.

Wandelen is gezond en sinds corona hebben veel mensen het ontdekt. In de natuur, ommetjes dicht bij huis. Of het streekpad Brabants Vennenpad.

Dit mooie, ik vind het persoonlijk, het mooiste streekpad van Nederland, brengt de wandelaar in het zuidoostelijk deel van de provincie, over de heidevelden, door bossen en vooral langs Vennekers, plassen en riviertjes. Langs het leven dat ook schilder Vincent van Gogh zo aantrok dat hij vastlegde op zijn schilderijen.

De lengte van het pad is 258 km. Het pad start in Oisterwijk, loopt via de Kampina, Dommel,

Land Van Gogh, De Groote Heide, De Kempen, Landgoederen weer terug naar Kampina.

Rein de Graaf, helaas 2021 overleden, stond aan de wieg van het huidige Brabants Vennenpad, een wandelpad van het NIVON door de Meierij en Kempen. Eerst heette het pad Brabants Kempen en Vennenpad, daarna Vennekespad en nu Brabants Vennenpad.

Ik ben al 4 jaar Markeerder van dit mooie pad. Twee keer per jaar wordt het pad gecontroleerd en incidenteel zijn er aanpassingen mogelijk. Mijn stuk loopt vanaf de Valkenswaards weg (De Clown) naar Soerendonk. Ongeveer 12 km.

Afgelopen zaterdag 19 maart zijn zo'n 50 vrijwilligers van de werkgroep het Brabants Vennenpad op pad gegaan en hebben het in kader van de actie Nederland schoon ons pad schoongemaakt. Op dit moment is nog niet

bekend hoeveel we aan afval hebben verzameld.

De werkgroep is ook bezig om vanaf sommige plekken ommetjes te maken. Je wandelt via knooppunten naar het Brabants Vennenpad en loopt zo weer terug naar het beginpunt. Het zijn rondjes tussen 5- 10 km.

Mocht je meer informatie willen, kijk op: www.wandelnet.nl en www.nivon.nl of mail naar info@groen-heemvalkenswaard.nl t.a.v. Lei Scheffer. Het boekje is ook verkrijgbaar bij de VVV Valkenswaard en bij de boekhandel.

Mooi maar meedogenloos

Door Evelyn de Brouwer

We konden onze ogen bijna niet geloven. En toch, dat snelle vogeltje met die oplichtende blauwe kleur, dat over de vijver scheerde en landde in een rododendron, kon alleen maar een ijsvogel zijn. Hij deed precies wat ijsvogels doen. Stil zitten kijken, opeens in het water duiken en boven komen met, in dit geval, een goudvis. Tja, maar wij hebben geen grote overhangende tak voor hem om wat er dan moet volgen uit te voeren. Evolutie gaat soms

sneller dan wij denken, want in een mum zat hij op het stenen parapluutje van het tuinbeeldje aan de rand van de vijver. Om aldaar het visje met een paar tikken van het leven te beroven. Zonder onze toestemming.

De twee kindertjes onder het parapluutje bleven onbewogen. Daarna was het visje gauw verschalkt en vloog onze mooie gast weer terug naar een andere plek in de rododendron, waar hij nog een hele tijd doodstil is blijven zitten. Maar de vissen in de vijver waren gewaarschuwd.

Keersop bevers

Het is bekend dat er, sinds enige tijd, in de Keersop bevers leven. We zijn er nog niet zo aan gewend de gevolgen van hun activiteiten wat betreft bouwen en wonen te zien. We laten u hieronder een foto zien van het "beverwerk" in een sloot bij de Keersop in Dommelen.

Informatief

Even voorstellen Ton Zwerts

Mijn naam is Ton Zwerts. Sinds 2005 wonen Annemarie en ik in Dommelen. Daarvoor hebben we in Eindhoven gewoond waar we onze 2 zonen kregen. Die verlieten al snel Dommelen om te gaan studeren in Utrecht. Daar zaten we dan met ons tweeën op een grote lap grond en aan de rand van mooie natuur.

Toen in 2011 de eerste “informatie”-avond georganiseerd werd over de Westparallel hebben we kort daarna samen met een groep buurtbewoners de Stichting Oplossing N69, Bewonersoverleg Dommelen opgericht. Daarmee hebben we alle legale middelen ingezet om te voorkomen dat de weg het Keersopdal zou verwoesten. Maar helaas: bestuurders vonden het toch nodig om die 7 kilometer weg aan te leggen door de natuur en over agrarische grond. Nu ligt ie er en hebben we in Dommelen en op de Broekhovenseweg en omgeving (dat is Bergeijk) bij westenwind veel geluidsoverlast.

Op www.overlastN69.nl kunt u daar van alles over vinden. Bij oostenwind is de andere kant aan de beurt. Want de weg ligt 1,5 meter boven maaiveld. Dat is heel wat anders dan de voorgespiegelde verdiepte ligging.

Tijd voor klimaatadaptatie raakt op

DOOR PIETER VAN DEN BRAND

Bron: www.gemeente.nu

Een vergelijkbare hoogwaterramp als vorig jaar in Zuid-Limburg zou in Midden-Nederland nog dramatischer uitpakken. Gemeenten moeten veel meer werk maken van klimaatadaptatie.

Niet alleen Limburg maar ook delen van Duitsland en België werden juli vorig jaar geteisterd door mega-overstromingen. Kabbelende beken en rivieren veranderden in no-time in een kolkende waterstroom, die auto's en huisraad meesleurde en gebouwen en wegen wegvat.

Maar wat heb ik veel geleerd in die 10 jaar! Leuk: veel mensen leren kennen. Maar ook om te leren hoe overheden werken. Ik had me daar nooit zo mee bezig gehouden. Maar door het hele proces rondom de N69 werd me duidelijk dat overheden bepaald niet altijd bezig zijn met “het beste” voor de inwoners en de natuur. Het blijkt vaak een kluwen van persoonlijke en bedrijfsbelangen: adviseurs die veelal bezig zijn met er voor te zorgen dat ze een volgende opdracht krijgen, politici die halve waarheden vertellen om kiezers te bereiken.

Natuur, landschap, geschiedenis, het zijn 3 interessevelden waar ik me graag mee bezig houd. Groen en Heem houdt de vinger aan de pols van allerlei ontwikkelingen in Valkenswaard en omgeving. Dat is belangrijk, want zowel het Groen als de zaken die met Heem te maken hebben dienen beschermd te worden tegen al te grote veranderingsdenkers. Veranderingen hoeven niet slecht te zijn, maar het lange-termijn-perspectief is bij de beleidsmakers en bestuurders vaak ver te zoeken.

Het kritisch bekijken van plannen en het eventueel bij proberen te sturen daarvan is dan ook belangrijk. Vandaar dat ik belangstelling heb voor het bestuurslidmaatschap.

Primaire waterkeringen

Extreme regenval met ingrijpende gevolgen. Maar onderzoek van waterinstituut Deltares wijst uit dat de schade bij een zelfde ramp in de Randstad vele malen groter zou zijn. Primaire waterkeringen kunnen dan bezwijken.

De boodschap is dat ons land zich beter op extreme neerslag moet voorbereiden. Nodig zijn stresstests voor de waterinfrastructuur, betere systemen om te voorspellen en monitoren, en toegespitst ruimtelijk beleid – vooral niet bouwen in kwetsbare gebieden.

Kennisinstellingen en wateradviesbureaus presenteerden recent de Klimatschadeschatter. Op basis van deze tool voor gemeenten en waterschappen becijferde de Unie van Waterschappen de mogelijke schade door wateroverlast, droogte en hitte in ons land op 174 miljard euro in 2050, voornamelijk voor rekening van particulieren.

De klok tikt

Een recent rapport van het internationale wetenschappelijke klimaatpanel IPCC stelt ook dat landen onvoldoende aan klimaatadaptatie doen. En de klok tikt, zo waarschuwt het panel. Voor klimaatadaptatie is veel meer nodig, onderschrijft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). In een position paper dringt de koepelorganisatie erop aan dat gemeenten de problematiek veel structureler aanpakken. Vorige maand roerde milieuorganisatie Natuur en Milieu zich nog met kritiek dat gemeenten te weinig doen aan de oprukkende versterking. Groennormen kunnen bijdragen aan een openbare ruimte die beter is toegerust op een ander klimaat. Ondanks de aandacht voor het thema, analyseert de VNG, is klimaatadaptatie nog niet verankerd in de ruimtelijke ordening, bij de bouwafdeling, of in lokaal beleid voor de energietransitie. In plaats van losse projecten is het tijd klimaatadaptatie te koppelen met andere ambities in omgevingsplannen en omgevingsvisies.

Kritische vinger

De kritische vinger wijst ook richting het Rijk. Volgens de VNG spant het kabinet zich onvoldoende in om de benodigde kennis voor decentrale overheden toegankelijk te maken. Met name kleine gemeenten hebben betere inhoudelijke ondersteuning nodig.

Gemeenten dreigen anders hun eerdere toezeggingen in het Deltaplan Ruimtelijke

Adaptatie niet waar te maken, vreest de VNG. Ook moeten er landelijke richtlijnen komen, om de bouw van klimaatbestendige woningen minder vrijblijvend te maken. Veel gemeenten proberen klimaat adaptief bouwen mogelijk te stimuleren met doelvoorschriften, maar dat zet onvoldoende zoden aan de dijk. Minister De Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening komt binnenkort met plannen om klimaatbestendig bouwen een slinger te geven, schrijft hij in de antwoord op Kamervragen. Aanleiding was een kritisch advies van Deltacommissaris Peter Glas. Van de miljoen woningen die het kabinet voor 2030 wil bouwen, is vier vijfde voorzien in overstroombare gebieden met een slappe ondergrond. Dat baart de commissie zorgen. De Jonge werkt aan een nationale meetlat die duidelijk moet maken wat klimaatadaptief bouwen is. In het coalitieakkoord staat dat water en bodem leidend moeten worden in de ruimtelijke planvorming.

Bouwplannen verbieden

Gemeenten kunnen hun klimaatadaptatiebeleid aanvoeren als argument om conflicterende bouwplannen te verbieden. Zo oordeelde de Raad van State onlangs dat Amsterdam terecht een bouwplan had geweigerd aan een particulier in de druk bebouwde wijk De Pijp voor het verdiepen van een kelder en het realiseren van een zwembad op het dak ervan. Het ondermijnen van de bodem doet afbreuk aan het waterbergend vermogen, zowel om regenwater op te vangen als om grondwaterstromen te herbergen, aldus de bestuursrechters. In het betreffende bestemmingsplan zet de gemeente juist in op vermindering van de totale oppervlakte aan bebouwing in binnentuinen.

Dure oplossingen

Een groot struikelblok blijft de financiering. Dat gaat al snel om tientallen miljoenen euro's. Het risico van meerkosten blijft groot, leerde onderzoek vorig jaar door brancheorganisatie Nlingenieurs. De meerkosten van projecten kunnen oplopen tot 30 procent. Dat komt vooral doordat gemeenten kiezen voor relatief dure oplossingen, zoals ondergrondse waterbuffers. De baten zijn intussen niet keihard.

Activiteiten

Wandeling Achtereindse Laag

De ochtend na de storm Eugene was het tijd voor de eerste wandeling in het nieuwe jaar!

Onder leiding van Jacques van Kessel en Ellen van Beek gingen wij mee naar het Achtereindse Laag, een voormalig landbouwgebied dat gelegen is aan de noordzijde van het Greveschutven. Het Brabants Landschap heeft dit gebied al heel lang in eigendom. Het was tot nu toe in gebruik bij boeren uit de omgeving en werd grotendeels vanuit het oogpunt van natuur beheerd. Het gebied wordt nu verder omgevormd naar waardevolle natuur waar, zoals we ter plaatse konden aanschouwen, vele ganzen hun toevlucht hebben gevonden.

Wij namen een kijkje bij de werkzaamheden die hier de afgelopen maanden hebben plaats gevonden en werden bij het uitkijkpunt met uitkijk op het Greveschutven bij gepraat over de nieuwe aanplant maar ook over de oeverkasten voor de zwaluw.

Niet alleen het Groen werd besproken maar ook het Heem. Vele archeologische vondsten die gedurende het archeologisch onderzoek van het bureau RAAP en met ondersteuning van Jacques van Kessel werden gevonden, zijn aan de wandelaars getoond en besproken.

Naast vuursteen zijn ook meer recente vondsten uit het tijdperk van het turfsteken in dit gebied gevonden.

Jacques en Ellen nogmaals hartelijk voor jullie enthousiaste inzet en interessante uitleg.

Colofon

Groen en Heem Actueel is het drie maandelijks orgaan van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard en omstreken.

Correspondentie adres

Groen en Heem Valkenswaard e.o.
Postbus 567, 5550 AN
Valkenswaard
Tel.: 040-22 60 010
info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Eindredactie en Lay-out :
Bas Verbeek

Redactieleden:

Albert Aten en Lambert de
Brouwer

Financieel

IBAN: NL17TRIO0391081616
KvK: 40235293

Aanwijzingen voor auteurs zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdredacteur. Artikelen dienen digitaal te worden aangeleverd.

Adreswijzigingen

Kunnen worden doorgegeven aan de ledenadministratie:
info@groen-heemvalkenswaard.nl

© 2022 Groen en Heem
Valkenswaard e.o.,